ÖSTERSUNDS KOMMUN
STAAREN TJÏELTE

Riktlinje för bidrag till föreningar inom Vård- och omsorgsnämndens verksamhetsområde

Beslutad av:	Vård- och omsorgsnämnden, 2022-12-21 § 79
Diarienummer:	266-2000
Dokumentansvarig:	Förvaltningschef
Författare:	Magnus Eriksson, Administratör/nämndsekreterare
Dokumenttyp:	Riktlinje – Politiskt beslutad
Dokument-ID:	[Document::Prefix] – [Document::Number]
Version:	2
Berörd verksamhet:	Vård- och omsorgsförvaltningen
Giltig från:	2023-01-01
Giltig till:	2023-12-31
Antal sidor:	9

ÖSTERSUND

ÖSTERSUNDS KOMMUN
STAAREN TJÄLTE

1. Inledning

Vård- och omsorgsnämnden har enligt reglementet ansvar för att fördela bidrag till föreningar och organisationer inom nämndens verksamhetsområde. Bidragen ska vara ett stöd till föreningar som riktar sig till kommunens invånare och som kompletterar nämndens egen verksamhet.

Vård- och omsorgsnämnden satsar på hälsofrämjande och förebyggande insatser, och föreningsbidragen är en del av den satsningen. Föreningar som beviljas bidrag anordnar aktiviteter för personer inom nämndens målgrupper. Sociala- och fysiska aktiviteter av olika slag förebygger ohälsa, vilket främjar människors självständighet och oberoende.

Vård- och omsorgsnämnden beslutar årligen om fördelningen av föreningsbidrag inom ramen för de medel som har fastställts i budgeten. Det finns fyra olika former av bidrag att söka: grundbidrag, verksamhetsbidrag, jämställdhetsbidrag och extraordinärt bidrag. Föreningar kan välja att söka en eller flera av bidragsformerna.

1.1. Kommunallagens likställighetsprincip

Enligt kommunallagens andra kapitel ska alla beslut som en kommun/nämnd fattar ske utifrån att det finns ett allmänintresse att så görs. Ett beslut ska vara angeläget för alla medlemmar i kommunen eller åtminstone för det stora flertalet. Allmänintresset kan dock inte alltid mätas kvantitativt, utan hänsyn bör även tas till lämplighet, ändamålsenlighet med mera.

Kommunallagens likställighetsprincip säger att kommuner ska behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat. Att ge bidrag till föreningar endast beroende på ålder eller funktionsnedsättning kan tyckas bryta mot likställighetsprincipen. Praxis visar dock att nämnden har möjlighet att ge bidrag till föreningar som bedriver en öppen verksamhet där alla (inte bara medlemmar) kan delta.

2. Syfte

Syftet med riktlinjerna är att klargöra vad som krävs för att beviljas bidrag av Vård- och omsorgsnämnden. Syftet är även att beskriva hur handläggningen av ansökningar går till.

3. Avgränsningar

Riktlinjen kan användas av föreningar som vill veta vad som krävs för att beviljas bidrag, hur man ansöker och hur handläggningen går till. Den ska även användas av handläggare vid Kundcenter i samband med handläggning av ansökningar och uppföljning av föreningsbidrag.

ÖSTERSUNDS KOMMUN
STAAREN TJÄLTE

4. Krav för på föreningar för att kunna få bidrag

Vård- och omsorgsnämnden ger bidrag till:

- Pensionärsföreningar (riktade till personer över 65 år, personer som har gått i förtida pension och/eller personer som har sjukersättning)
- Föreningar för personer med funktionsnedsättning
- Föreningar för anhöriga och/eller personer som har en sjukdom alternativt återhämtar sig från en sjukdom
- Kultur- och idrottsföreningar som anordnar aktiviteter som specifikt riktar sig till pensionärer, personer med funktionsnedsättning eller personer som har en sjukdom alternativt återhämtar sig från en sjukdom. Verksamheten ska bedrivas i ett hälsofrämjande syfte.

För att kunna få bidrag från Vård- och omsorgsnämnden ska en förening uppfylla följande krav:

- Bedriva sin huvudsakliga verksamhet inom Östersunds kommun
- Tillhöra Vård- och omsorgsnämndens verksamhetsområde
- Komplettera kommunens egen vård- och omsorgsverksamhet
- Vara religiöst och partipolitiskt obunden
- Bedriva en verksamhet som är öppen för alla som delar föreningens värderingar och vill följa dess stadgar
- Vara uppbyggd enligt demokratiska principer och arbeta för jämställdhet och delaktighet
- Inte bedriva en vinstgivande verksamhet
- Ställa sina räkenskaper och revisionshandlingar till förfogande för granskning
- Ha stadgar som är godkända av medlemmarna
- Ha en styrelse och revisorer som är utsedda av medlemmarna
- Ha ett giltigt plus-, bank- eller postgiro/bankkonto och ett organisationsnummer

Vid handläggning av ansökningar om bidrag utgår Vård- och omsorgsnämnden från vilken verksamhet föreningarna bedriver. Mer renodlade idrotts- och kulturföreningar som anordnar aktiviteter som specifikt riktar sig till nämndens målgrupper faller i första hand inom ramen för Kultur- och fritidsnämndens verksamhetsområde. Dessa föreningar kan inte få grund- eller jämställdhetsbidrag från Vård- och omsorgsnämnden. De kan däremot får extraordinärt bidrag och verksamhetsbidrag för de aktiviteter som specifikt riktar sig till pensionärer, personer med funktionsnedsättning eller personer som har en sjukdom alternativt återhämtar sig från en sjukdom. Verksamheten ska uttalat rikta sig till någon av de nämnda målgrupperna och den ska bedrivas i ett hälsofrämjande syfte.

Föreningar kan inte beviljas bidrag från flera olika nämnder inom Östersunds kommun för samma aktiviteter.

Paraplyorganisationer/samlingsorganisationer som inte har några egna medlemmar, utan består av flera lokalföreningar, kan få bidrag från Vård- och omsorgsnämnden i enlighet med dessa riktlinjer. Däremot får de inte ta del av eventuella extra utbetalningar som Vård- och omsorgsnämnden väljer att göra baserat på antalet medlemmar i föreningarna. Detsamma gäller för kultur- och idrottsföreningar som anordnar aktiviteter som specifikt riktar sig till pensionärer, personer med funktionsnedsättning eller personer som har en sjukdom alternativt återhämtar sig från en sjukdom.

5. Vård- och omsorgsnämndens olika bidragstyper

5.1. Grundbidrag

Syftet med grundbidraget är att möjliggöra för föreningar inom Vård- och omsorgsnämndens verksamhetsområde att bedriva en föreningsverksamhet. Bidraget är i första hand avsett för att användas till föreningars administrativa kostnader.

Grundbidragets storlek fastställs av Vård- och omsorgsnämnden och är för närvarande:

- 6 000 kronor per år för pensionärsföreningar
- 6 000 kronor per år för föreningar för anhöriga och/eller personer som har en sjukdom alternativt återhämtar sig från en sjukdom
- 12 000 kronor per år för föreningar för personer med funktionsnedsättning

Föreningar med fler än 600 medlemmar har rätt till dubbla grundbidrag.

5.2. Verksamhetsbidrag

Syftet med verksamhetsbidraget är att uppmuntra olika former av hälsofrämjande och förebyggande aktiviteter.

Vid bedömning av ansökningar prioriteras följande verksamheter:

- Sociala aktiviteter för att bryta isolering och utanförskap
- Aktiviteter för personer som inte är aktiva i någon förening
- Särskilt riktade insatser till äldre och/eller personer med funktionsnedsättning med annan etnisk bakgrund än den svenska

Verksamhetsbidrag kan antingen betalas ut till enstaka aktiviteter eller till återkommande aktiviteter under året. Föreningar kan bara få bidrag för aktiviteter som de själva anordnar. Med aktivitet menas ett tillfälle då flera medlemmar och/eller icke medlemmar samlas (det kan även vara digitalt) för att göra något tillsammans under ledning av någon som är utsedd av föreningen.

ÖSTERSUNDS KOMMUN
STAAREN TJÄLTE

Verksamhetsbidraget omfattar tre olika typer av aktiviteter:

- Medlemsaktiviteter
- Öppna aktiviteter
- Hembesök i ordinärt boende

Bidragens storlek beror på typen av aktivitet, antalet aktiviteter och vem aktiviteten riktar sig till. Utöver ovanstående har föreningar även möjlighet att söka bidragspåslag för delaktiviteter. Med delaktiviteter avses moment som utgör en del av en medlemsaktivitet eller en öppen aktivitet, till exempel deltävlingar i en cup.

Bidragspåslaget uppgår till 25 kronor per tillfälle för medlemsaktiviteter, samt 100 kronor per öppen aktivitet. Sökande förening kan beviljas bidragspåslag för maximalt tio delaktiviteter per aktivitet vilket ger maximalt 250 kronor för medlemsaktiviteter och 1000 kronor för öppna aktiviteter.

	Summa per tillfälle	**Maxbelopp per år / aktivitet**	**Beskrivning**
Medlems-aktiviteter **Bidrags-påslag för delaktivitet**	120 kronor 25 kronor	40 000 kronor per år 250 kronor per aktivitet	Till exempel årsmöten, månadsmöten, fester, utflykter, boule, vattengymnastik eller stavgång. Bidrag ges inte till styrelsemöten eller studiecirklar (bidrag söks då från studieförbund).
Öppna aktiviteter **Bidrags-påslag för delaktivitet**	400 kronor 100 kronor	40 000 kronor per år 1000 kronor per aktivitet	Aktiviteter för icke medlemmar. Det krävs att föreningen har nått ut med skriftlig information om aktiviteten till icke medlemmar via till exempel annonsering.
Hembesök i ordinärt boende	50 kronor	5 000 kronor	Föreningsrepresentants besök hos person som inte tar sig till möten/aktiviteter (ej besök på särskilt boende). Gäller endast besök som är inplanerade i samförstånd med den enskilde. Bidraget är tänkt att gå till resekostnader i samband med hembesöket.

5.3. Jämställdhetsbidrag

Syftet med jämställdhetsbidraget är att öka jämställdheten inom föreningslivet. Föreningar kan få följande bidrag för sitt jämställdhetsarbete:

ÖSTERSUNDS KOMMUN
STAAREN TJÄLTE

- 200 kronor om det finns formuleringar om jämställdhet i föreningens stadgar/verksamhetsidé/värdegrund
- 200 kronor om föreningen har en uppdaterad strategi/handlingsplan för sitt jämställdhetsarbete
- 200 kronor om föreningen har en uppdaterad åtgärdsplan som tillämpas i händelse av mobbning/kränkande särbehandling/trakasserier eller annan form av övergrepp
- 800 kronor om föreningen under föregående år har haft en aktivitet där medlemmar har jobbat tillsammans med jämställdhetsfrågor (se exempel under ”5.4. Extraordinärt bidrag”)

5.4. Extraordinärt bidrag

Föreningar kan få extraordinära bidrag till:

- Extraordinära aktiviteter som inte återkommer med jämna mellanrum, och som inte ryms inom föreningens ordinarie verksamhet
- Deltagande i specialligor eller liknande idrottsarrangemang för personer med funktionsnedsättning
- Jubileumsfiranden när en förening fyller jämna 50- eller 100 år, exempelvis 50, 100, 150, 200 och så vidare
- Jämställdhetsaktiviteter där medlemmar i en förening jobbar tillsammans med jämställdhetsfrågor, till exempel med att:
  - Ta fram en strategi eller handlingsplan för föreningens jämställdhetsarbete
  - Göra gruppövningar kring diskriminering, normer, sexism, privilegium och/eller stereotyper
  - Gå igenom Sveriges jämställdhetspolitiska mål och/eller diskrimineringsgrunderna
  - Diskutera olika typer av våld och åskådarperspektivet
  - Ta fram en policy kring delaktighet, värderingar, jargonger, ordval, respekt och/eller förhållningssätt mot varandra inom föreningen
  - Gå igenom lokaler som föreningen ofta nyttjar för att se om den fysiska miljön är välkomnande för alla och kan användas av så många som möjligt utan speciella anpassningar, samt ta fram en handlingsplan för att åtgärda eventuella brister
  - Ta reda på vilka aktiviteter kvinnor och män (pojkar och flickor) inom föreningen vill ha, och anpassa utbudet av aktiviteter utifrån det
  - Anordna en utbildning för föreningens ledare som syftar till att främja inkludering inom föreningen

- Gå igenom nulägeskollen (en e-tjänst) som finns på Östersunds kommuns hemsida där föreningen kan se hur den ligger till i sitt jämställdhetsarbete

Utifrån ovanstående kriterier avgör Vård- och omsorgsnämnden vilka aktiviteter/arrangemang som ska beviljas bidrag och inte. Nämnden bedömer även hur mycket bidrag den vill ge till olika aktiviteter. Östersunds kommun står som mest för 50 procent av kostnaden för aktiviteten.

Föreningar får tillgodoräkna ideell arbetstid som en utgift. Då ska schablonbeloppen för ideell arbetstid inom LEADER-projekt användas. För åren 2014–2023 är det 50 kronor per timme för ungdomar mellan 13 och 15 år, och 220 kronor per timme för vuxna från 16 år. Definitionen av ideell arbetstid är att det är tid som föreningen själv skulle ha betalat en person för, om den hade haft möjlighet. Vård- och omsorgsnämnden bedömer vad den anser vara ideell arbetstid från fall till fall.

6. Krav på ansökan om bidrag

Ansökan om grund-, verksamhets- och jämställdhetsbidrag ska i första hand göras via en e-tjänst på kommunens hemsida (www.ostersund.se). Ansökan om ett extraordinärt bidrag görs i en separat e-tjänst. I andra hand kan föreningar kontakta kommunens Kundcenter för att få en pappersblankett.

Grund-, verksamhets- och jämställdhetsbidrag söks vid ett tillfälle under året. Ansökan ska ha kommit in till kommunen senast den 30 april och gäller för föregående år. Ansökan om ett extraordinärt bidrag ska ha kommit in till kommunen senast 3 månader innan aktiviteten/arrangemanget ska äga rum.

Ansökan ska innehålla:

- En komplett ifylld ansökan om bidrag
- Ett justerat (undertecknat) protokoll från föreningens årsmöte innevarande år, där det framgår uppgifter om valda styrelseledamöter, kassör och revisorer
- Föreningens verksamhetsberättelse för föregående år (gäller vid ansökan om grund-, verksamhets- och jämställdhetsbidrag)

7. Handläggning och utbetalning

7.1. Om budgeten för föreningsbidrag inte räcker till alla ansökningar

Om den budget som Vård- och omsorgsnämnden har avsatt till föreningsbidrag inte räcker kommer alla föreningar att påverkas proportionerligt. Bidragsbeloppet för medlemsaktiviteter kommer i så fall att justeras ner så att de budgeterade pengarna räcker.

ÖSTERSUNDS KOMMUN
STAAREN TJÄLTE

7.2. Utbetalning av föreningsbidrag

Utbetalning av beviljat grund-, verksamhets- och jämställdhetsbidrag för föregående år sker senast i augusti. Bidrag till extraordinära aktiviteter betalas ut så snart som möjligt efter att ansökan har beviljats.

8. Återredovisning och uppföljning

8.1. Återredovisning av bidrag för extraordinära aktiviteter

Föreningar som har beviljats bidrag för extraordinära aktiviteter ska skicka in en särskild redovisning senast en månad efter att aktiviteten har avslutats. Redovisningen ska i första hand skickas in via en särskild e-tjänst på kommunens hemsida (www.ostersund.se). I andra hand kan föreningar skicka in en skriftlig redovisning till Kundcenter.

8.2. Granskning av bidrag

Ansökningarna bedöms och jämförs mot föreningens verksamhetsberättelse för att säkerställa att bidragen beviljas i enlighet med Vård- och omsorgsnämndens riktlinje. Föreningar som har ansökt om bidrag ska ställa sina räkenskaper, revisionshandlingar och övriga officiella dokument till förfogande för granskning.

Varje år granskar Kundcenters handläggare minst 10 procent av föreningarna. Detta innebär att handläggaren granskar handlingar så som stadgar, räkenskaper och protokoll för att säkerställa att föreningen som sådan följer vård- och omsorgsnämndens krav för att få bidrag, se §4. Denna granskning görs i samband med handläggningen av ansökningarna.

Föreningar som beviljas ett extraordinärt bidrag ska skicka in en särskild återredovisning. De kommer att granskas av handläggare på Kundcenter som tar kontakt med föreningarna om något i redovisningen är otydligt.

En förening kan bli återbetalningsskyldig om:

- Den medvetet lämnar felaktiga uppgifter
- Verksamheten inte bedrivs i enlighet med ansökan om bidrag
- Den inte lever upp till Vård- och omsorgsnämndens krav för att få bidrag

En extraordinär aktivitet blir billigare än föreningen räknat med

8.3. Redovisning till nämnden

Resultatet av granskningen som görs redovisas till Vård- och omsorgsnämnden i samband med förslag till beviljande av bidrag. Detta sker både skriftligt och muntligt. Då beskriver handläggare vid Kundcenter granskningarna som de har gjort.

ÖSTERSUNDS KOMMUN
STAAREN TJÄLTE

8.4. Utfärdande av varning

Ordförande har möjlighet att utfärda varning till förening som inte uppfyller kraven för rapportering av sådan dokumentation som efterfrågas av handläggare vid Kundcenter i enlighet med denna riktlinje.

Vid utfärdande av varning ges den berörda föreningen möjlighet att inom 14 dagar lämna avsedd dokumentation. Uteblir rapportering av efterfrågad dokumentation kan ordförande besluta om avslag för ansökan om föreningsbidrag eller återbetalningskrav i enlighet med Vård- och omsorgsnämndens delegationsordning.

Meddelande av varning ska ske i enlighet med fastställd mall för varningar.

Varning meddelas genom att handläggare vid Kundcenter kontaktar berörd förening via de kontaktuppgifter som föreningen lämnat vid ansökan.

9. Uppföljning av riktlinjen

Den här riktlinjen ska ses över inför varje ny mandatperiod eller oftare vid behov.

Vård- och omsorgsförvaltningen och kommunens Kundcenter ska gå igenom riktlinjen tillsammans en gång per år. Handläggare vid Kundcenter föreslår ändringar till Vård- och omsorgsförvaltningen som ser till att riktlinjerna uppdateras av Vård- och omsorgsnämnden.